

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-900/22-C

Název	Základní škola a Mateřská škola Bernartice, okres Písek
Sídlo	Táborská 34, 398 43 Bernartice
E-mail	cendelin@zsbernartice.eu
IČO	60869780
Identifikátor	600062023
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Mgr. Jan Cendelín
Zřizovatel	Městys Bernartice
Místo inspekční činnosti	Táborská 34, Táborská 5, 398 43 Bernartice
Inspekční činnost na místě	12. 12. 2022 – 15. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Bernartice, okres Písek (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 163 žáků v devíti třídách (z toho 18 žáků s příznými opatřeními), v mateřské škole ve třech heterogenních třídách 67 dětí, z toho 21

děti v povinném roce předškolní docházky a jedno dítě v individuálním vzdělávání. K zájmovému vzdělávání bylo přihlášeno ve třech odděleních školní družiny 70 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve škole došlo v roce 2018 k personální obměně na pozici ředitele školy a jeho zástupce, zástupkyně ředitele pro mateřskou školu se ujala řízení v roce 2021. Změna nastala i ve školní jídelně, část kompetencí po vedoucí školní jídelny převzala vedoucí kuchařka. Řízení školy je založeno na každodenní úzké spolupráci. Škola má zpracované samostatné koncepční dokumenty pro základní a předškolní vzdělávání. Tyto záměry se daří dobře realizovat především v oblasti materiální, volnočasových a mimoškolních aktivit a v oblasti spolupráce se zákonnými zástupci. Mateřská škola dále naplňuje cíle v oblasti obecného rozvoje dětí, a to prostřednictvím vytváření podporujícího prostředí a uplatňováním partnerského přístupu založeného na respektu a toleranci.

Za významné podpory zřizovatele a zapojením školy do projektů se značně zkvalitnily materiální podmínky pro vzdělávání ve všech součástech školy. Dobré zázemí poskytují běžné i odborné učebny základní školy, výuku tělesné výchovy významně podpořilo nové venkovní školní hřiště. Chybějící stálé prostory pro jedno oddělení školní družiny částečně omezují realizaci zájmového vzdělávání. V souvislosti s distanční výukou i změnou rámcového vzdělávacího programu škola pořídila ICT vybavení včetně moderních pomůcek pro výuku robotiky, jeho využívání učiteli i žáky bylo v části hospitovaných hodinách efektivní. Přejít na elektronickou verzi třídních knih a zejména žákovských knížek v základní škole přispěl ke zlepšení informovanosti zákonných zástupců. Prostor školy je pro děti i žáky esteticky podnětné a přispívá k pocitu bezpečí. Prezentace prací umožňují dětem a žákům prožít pocit radosti a úspěchu a podporují pocit sounáležitosti se školou.

V personální oblasti došlo k výrazné generační obměně. Pedagogičtí pracovníci uplatňují prosociální přístup ve vzájemných vztazích i ve vztazích k dětem, žákům a jejich zákonným zástupcům. Intenzivnější vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků včetně sdílení zkušeností probíhá zejména na 1. stupni základní školy a pozitivně se promítá do vzdělávání. Přestože v základní škole probíhá plánovitá hospitační činnost, pedagogičtí pracovníci nedostávají vždy adekvátní zpětnou vazbu zaměřenou na zvyšování kvality vzdělávání. Další vzdělávání je vedením školy plně podporováno, odvíjí se od zájmů pedagogů, ale s potřebami školy je pouze v částečném souladu. V hodnoceném období se v základní škole zaměřovalo zejména na oblast ICT, na metody a formy práce v menší míře, na formativní hodnocení ojedinele. Pozitivem je vedení osobních portfolií s cílem podpořit profesní rozvoj pedagogických pracovníků, tato aktivita je však na začátku. Z průběhu sledované výuky vyplynulo, že podpora nových či začínajících pedagogických pracovníků není vždy účinná. V mateřské škole je systém poskytování podpory začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům rovněž v úplném počátku. Absence hospitační činnosti se nepříznivě promítá do plánování, průběhu a vyhodnocování výsledků vzdělávání. Průběžné vzdělávání odvíjející se převážně od zájmů pedagogických pracovníků znemožňuje u pedagogů bez zkušeností propojení tohoto vzdělávání s reálnými potřebami školy.

Část dokumentace školy nebyla vedena v souladu s legislativními požadavky, některé nedostatky se podařilo v průběhu inspekční činnosti odstranit. Částečný nesoulad školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s příslušným rámcovým vzdělávacím programem má negativně ovlivňuje kvalitu poskytovaného vzdělávání a způsobuje zejména komplikace při třídním plánování. Spolupráce školy se zřizovatelem a celou řadou organizací upevňuje postavení školy v regionu a napomáhá spolupráci všech aktérů vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka probíhala zpravidla v přátelské pracovní atmosféře, ve většině hodin žáci dodržovali nastavená pravidla. S cílem posílit kvalitu vzdělávání jsou žáci v rámci tříd v předmětech český jazyk, matematika a cizí jazyky děleni na skupiny. Ne vždy se výhody menšího počtu žáků dařilo ve sledované výuce využít. Vytyčené cíle většinou zohledňovaly i studijní potenciál žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Navštívené hodiny měly z hlediska využitých metod a forem práce rozdílnou úroveň. V některých převažovaly spíše metody a formy s převažující aktivitou učitele, tedy výklad, řízený rozhovor, případně samostatná práce. Tento styl výuky vedl spíše k pasivnímu přejímání informací žáky. V některých hodinách naopak efektivní práce ve dvojici či skupinová práce pozitivně ovlivňovaly žákovskou aktivitu a vzájemnou spolupráci při učení. Tyto postupy byly zřetelné především na 1. stupni, na 2. stupni je vyučující efektivně uplatnili v menší míře. Didaktická technika byla využívána vyučujícími i žáky v rozdílné kvalitě. Výuka byla většinou účelně propojována s reálnými situacemi, vyučující využívali názornost, mezipředmětové vztahy i zkušenosti žáků. Naopak práci s různými informačními zdroji, diskusí, kritické myšlení a vyvozování nového učiva vyučující téměř neuplatnili. V hodinách cizích jazyků bylo celkově méně příležitostí ke komunikaci mezi žáky, zároveň komunikace nebyla vždy vedena v potřebném rozsahu v cílovém jazyce. Škola vyučuje od 4. ročníku informační a komunikační technologie podle upraveného školního vzdělávacího programu. Sledovaná výuka byla vedena s ohledem na věk žáků, zařazované činnosti podporovaly rozvoj logického myšlení a přispívaly k osvojení dovedností v této oblasti.

Hodnocení výkonů žáků v průběhu výuky mělo převážně motivační charakter. Hodnocení pokroku jednotlivých žáků prostřednictvím prvků formativního hodnocení, jako je sebehodnocení a vzájemné hodnocení nebo práce se žákovskými portfolii, není využíváno, celkově je této oblasti věnována malá pozornost. Sledovaná činnost asistentek pedagoga byla efektivní pro všechny žáky ve třídě. V některých hospitovaných hodinách bylo efektivně využito diferencované zadávání úloh s ohledem na potřeby a schopnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpora nadaných žáků nebyla naopak ve výuce patrná. Shrnutí v závěru hodiny a jeho didaktické využití se téměř nevyskytovalo.

Čtenářská gramotnost je rozvíjena pravidelnou spoluprací s regionální knihovnou, pozitivem je čtenářský klub pro žáky 1. stupně, dále zapojení části žáků do tvorby školního časopisu a klub mediální výchovy. Rovněž nabídka knih v čítárně podněcuje kladný vztah žáků ke čtenářství. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti napříč předměty, zejména práce s textem, závisí na přístupu a aktivitě jednotlivých vyučujících, čtenářské dílny jsou zařazovány do výuky ojediněle. Systematický přístup k podpoře čtenářství a čtenářské gramotnosti ve škole celkově chybí.

Činnosti školní družiny úzce navazují na výchovně-vzdělávací proces v základní škole. Do sledovaných činností, které podporovaly samostatnost, spontaneitu i kreativitu, se účastníci zapojovali se zájmem. Přestože jsou prostorové podmínky částečně omezené, probíhají nabízené aktivity v podnětném prostředí a podporují smysluplné trávení volného času.

Ve spolupráci s domem dětí a mládeže i v rámci vlastních možností organizuje základní škola pro žáky řadu pestrých aktivit a kroužků. Projektové dny, exkurze, výlety, výjezdy, přednášky, návštěvy divadel, zapojení žáků do sportovních a dalších soutěží, dny otevřených dveří, školní časopis, pěvecký sbor, školní parlament, příměstské tábory jsou nedílnou součástí vzdělávání a významně podporují osobnostní rozvoj žáků, stejně jako další aktivity probíhající i ve spolupráci s okolními školami a místními organizacemi.

Atmosféra v hospitovaných třídách mateřské školy byla přátelská, vstřícná a přispívala k úspěšné realizaci partnersky nastaveného adaptačního programu pro nově příchozí děti. Překrývání přímé pedagogické práce učitelek mělo pozitivní dopad na kvalitu vzdělávání dětí. Učitelky mateřské školy využívaly při plánování činností znalosti aktuálních podmínek, nedokázaly však většinou propojit témata se záměry, cíli a výstupy pro odpovídající bloky. Ve všech třídách většinou děti plnily úkoly stejné náročnosti, přesah do diferenciací byl patrný jen při zadávání samostatné práce a nevycházel vždy z pedagogické diagnostiky.

Nabízená témata byla dětem blízká, vycházela z jejich zájmů, zvyků a tradic. Časté střídání metod práce pomáhalo udržovat pozornost i u těch nejmenších dětí. Ranní komunitní kruhy se zaměřovaly na rozvoj prosociálních kompetencí a cílená motivace pomáhala zapojit děti napříč věkovým spektrem. Pozitivem v poskytování cílené pomoci dvouletým dětem byla přítomnost školního asistenta. Zdravý životní styl byl adekvátně podporován pravidelně zařazovanými tělovýchovnými chvilkami ve třídách i při pobytech venku, při nichž učitelky využívaly snadno dostupné přírody ke zpestření didaktických postupů. Vlídné vztahy mezi zaměstnanci školy se přirozeně přenášely na děti, které dokázaly respektovat potřeby druhých. Patrná byla snaha o sebeobslužnost, i když při stolování bylo zapojení dětí do sebeobslužnosti minimální. Velké množství aktivit také vedlo k tomu, že učitelkám většinou nezbyval čas na zhodnocení činností. Podstatné prvky formativního hodnocení, jako sebehodnocení, vzájemné hodnocení, práce s chybou, nebyly zaznamenány ani u těch nejstarších dětí. Učitelky využívaly jako zpětnou vazbu pouze pochvaly a povzbuzování, a nemohly tak naplno využít vzdělávací potenciál jednotlivých dětí. Doplnkové aktivity mateřské školy jsou velmi pestré, zaměřují se na rozvoj pohybových dovedností nebo seznamování s cizím jazykem. Tělesná zdatnost se kromě pravidelně zařazovaných zdravotně-preventivních cvičení rozvíjí i častým pobytem v přírodě, čímž je podporován rozvoj environmentálního citění dětí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při klasifikaci škola zpravidla uplatňuje hodnocení známkou, slovní hodnocení či kombinované hodnocení je využíváno u žáků s odlišným mateřským jazykem, popř. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Úroveň výsledků vzdělávání žáků škola zjišťuje pomocí standardních interních hodnotících nástrojů, využíváno je především písemné zkoušení. Cílené sledování vzdělávacího pokroku každého žáka škola neprovádí, stejně tak se vedení školy v potřebné míře nedaří systematicky pracovat s průběžnými výsledky vzdělávání či s výsledky externího testování v zájmu zkvalitňování vzdělávání.

Služby školního poradenství zajišťují výchovná poradkyně a školní metodička prevence. V průběhu vzdělávání se škole daří žáky se speciálními vzdělávacími potřebami identifikovat, v případě potřeby jsou vypracovány plány pedagogické podpory a po jejich vyhodnocení zvolen další postup. Některé nedostatky byly zjištěny v předložené dokumentaci, která nebyla vždy vedena v souladu s legislativou. Škola se cíleně zaměřuje na prevenci rizikového chování, výskyt rizikového chování je nízký. Četné vzdělávací akce včetně mimoškolních podporují osobnostní rozvoj žáků, důraz je kladen i na oblast jejich duševního zdraví. Škola vhodně motivuje žáky a podporuje jejich účast v soutěžích a olympiádách.

Mateřská škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání na úrovni jednotlivých dětí. K posouzení individuálních schopností ve vzdělávání je využívána diagnostika, její struktura je však nejednotná, sledování formální. S výsledky pedagogické diagnostiky ani s portfolii dětí škola většinou dále nepracuje, přenos do podpory pro děti s potřebou podpůrných opatření je tak spíše minimální. Přes deklarovanou spolupráci se základní školou mateřská

škola se vzdělávacími výsledky dětí na vyšším stupni školy pracuje pouze výjimečně. Evaluace vzdělávání na úrovni cílů je ztížena faktem, že jednotliví pracovníci většinou nejsou plně sžití s koncepcí rozvoje mateřské školy, evaluace vzdělávacích bloků probíhá bez stanovení konkrétních očekávaných výstupů a cílů, a tak většinou není možné reagovat adekvátními opatřeními. Vzdělávání dětí v povinném předškolním vzdělávání se cíleně zaměřuje na přípravu dětí na přechod na základní školu. Patrný je důraz na rozvoj komunikačních dovedností a vytváření příjemného klimatu, velké množství doprovodných akcí však znesnadňuje užší zacílení na klíčové kompetence, předčtenářskou gramotnost a systematictější práci v oblasti logopedie.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Významně se obměnil pedagogický sbor.
- V roce 2018 došlo ke změně na pozici ředitele školy a zástupce ředitele základní školy, změna nastala i v řízení mateřské školy a školní jídelny v roce 2021
- Výuka probíhá podle aktualizovaného školního vzdělávacího programu dle rámcového vzdělávacího programu ve všech ročnících od 1. 9. 2021.
- Zkvalitnily se podmínky pro vzdělávání zejména v materiální oblasti.
- V základní škole i mateřské škole se značně zlepšilo vybavení digitální technikou, základní škola přešla na vedení třídních a žákovských knížek v elektronické podobě.
- V předmětech český jazyk, matematika a cizí jazyky jsou třídy děleny na skupiny.

Silné stránky

- Rozmanité aktivity a pestrá mimoškolní činnost významně podporují osobnostní rozvoj dětí a žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Řízení mateřské školy není efektivní a evaluace její činnosti je prováděna formálně, nesystematické cílení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a nízká míra podpory začínajících učitelů předškolního vzdělávání negativně ovlivňují vzdělávání dětí a práci s jeho výsledky.
- Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je v rozporu s platnou legislativou, jeho roztržitost neumožňuje systematické plánování vzdělávací nabídky.
- V základní škole není v dostatečné míře sledován a vyhodnocován pokrok s ohledem na vzdělávací potenciál žáků.
- Ve výuce v základní škole nejsou v potřebné míře uplatňovány prvky formativního hodnocení ani diferencovaný přístup k nadaným žákům, nejsou didakticky využívány závěry hodin.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Zefektivnit proces řízení s důrazem na kvalitu přijímání a realizaci účinných opatření, posílit oblast vnitřního hodnocení školy a kontrolní činnost, zkvalitnit vedení dokumentace a zajistit její soulad s legislativou.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků ve větší míře na potřeby školy.
- Posilovat roli formativního hodnocení ve prospěch vzdělávacího pokroku dětí a žáků.

- Ve výuce v základní škole zařazovat shrnutí a závěry hodin a didakticky je využívat, diferencovat výuku směrem k nadaným žákům.
- Zlepšit pedagogické vedení a podpořit systematickou spolupráci pedagogických pracovníků zaměřenou na zvyšování kvality vzdělávání, poskytovat lepší podporu pedagogickým pracovníkům bez zkušeností.
- Systematicky pracovat s výsledky vzdělávání a přijímat potřebná opatření.
- Systematičtěji podporovat čtenářskou gramotnost.
- Posílit spolupráci mateřské školy a základní školy s cílem zkvalitnit vzdělávání.
- Zajistit stálou místnost pro jedno oddělení školní družiny.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny Základní školy a Mateřské školy Bernartice, okres Písek ze dne 20. 9. 2022 včetně dodatků
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení platný k termínu inspekční činnosti
3. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. 8. 2018
4. Školní matrika
5. Doklady o přijímání ke vzdělávání, jeho průběhu a ukončování
6. Třídní knihy
7. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2022
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2022
9. Školní řád pro předškolní vzdělávání platný od 1. 9. 2019
10. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání platný od 29. 9. 2018
11. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 11. 2022
12. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2022
13. Organizační řád s účinností ze dne 22. 9. 2022
14. Vnitřní řád školní jídelny platný od 1. 11. 2022
15. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2022/2023
16. Záznamy z pedagogických rad
17. Výroční zpráva za školní rok 2021/2022
18. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách ve vztahu k řízení školy
19. Personální dokumentace zejména ve vztahu ke kvalifikaci
20. Mzdová a hospodářská dokumentace a účetní evidence (přidělená dotace, rozvojové programy a jiné projekty poskytnuté ze státního rozpočtu, a to včetně vypořádání)
21. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování dětí a žáků
22. Dokumentace pro kontrolu školního stravování
23. Dokumentace pro kontrolu bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Ludmila Hadravová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jaromír Čermák, školní inspektor

Mgr. Jana Novotná, školní inspektorka

Mgr. Renata Pechoušková, školní inspektorka

Bc. Marie Řežábková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.